

NIEUWSBRIEF CVBOIJ

COMITÉ VERONTRUSTE BURGERS OUDE IJSELSTREEK
WWW.DEREKENING.NL

JULI 2013

De Jaarrekening 2012

Over de jaarrekening 2012 (te vinden op de website van de gemeente) zijn twee vergaderingen gehouden, de raadsrotonde en twee weken later de raadsvergadering op 4 juli. In die twee weken konden de raadsfracties vragen stellen aan het college. Wij hebben die vragen en de eventuele antwoorden (nog) niet kunnen inzien maar wel hebben we zelf erg veel vragen en opmerkingen. De nieuwsbrief is daarmee lang geworden. Voor wie maar weinig tijd heeft enkele hoofdpunten:

Saldo

In de pers stond dat de gemeente het jaar afsloot met een positief resultaat van € 101.611. Wat er niet bij stond was dat:

- Er een nieuwe lening is afgesloten van € 15.000.000.
- De schulden zijn toegenomen met € 5.653.918.
- De gemeente € 1.600.000 armer is geworden.
- Er een achterstand is in het wegonderhoud van € 3.500.000.
- Aan WMO gelden € 600.000 is overgehouden.

DRU cultuurfabriek

- Het eerste kwartaal van 2012 was er een verlies in de horeca van € 55.000. Nu is er een jaarwinst van € 59.048. In het 2^e, 3^e en 4^e kwartaal moet er dan een winst gemaakt zijn van € 114.048. Fantastisch!
- Iedere bezoeker van een cultureel evenement is minstens met € 28,37 gesubsidieerd.
- Alle directe en indirecte subsidies van de gemeente meegeteld kost de DRU cultuurfabriek per jaar ongeveer € 1.650.000 aan de inwoners van de gemeente OIJ.

Maar er zijn veel meer zaken die opvallen in de stukken. Een overzicht:

Algemeen

Zo'n jaarrekening is een grove kijk op de gemeentefinanciën. Allerlei geldpotjes, inkomsten en uitgaven worden op grote hopen geveegd en van vage toelichtingen voorzien (het grootste deel is besteed aan ...) of zonder toelichting gelaten en het enige wat zichtbaar klopt zijn de optellingen. Voor een leek is het stuk volledig ondoorzichtig, voor menige expert ook. Het biedt de transparantie van een dik stuk melkglas. Als openbaarheid het doel is, dan is dat doel zeker gemist. De accountant controleert alleen op rechtmatigheid en betrouwbaarheid. Maar niet op doelmatigheid. Dat moet de raad doen, gedurende het jaar aan de hand van tussentijdse rapportages, en aan het eind van het jaar aan de hand van de jaarrekening. Het is de vraag in hoeverre de raad daartoe in staat is.

Het accountantsverslag.

De accountant maakt in het verslag van bevindingen allerlei opmerkingen (citatens *cursief*) waaruit wij een paar naar voren halen:

Grondexploitaties

Met een totale boekwaarde van € 22,5 miljoen (gronden in exploitatie) en gezien de omvang van de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten blijven de risico's voor uw gemeente echter groot. Gezien dit risicoprofiel is het van groot belang de waardering van de complexen en het afzetpotentieel van de exploitaties nauwgezet te blijven volgen. Bijzondere aandacht hierbij verdienen de bedrijventerreinen, gezien de hoge boekwaarden, de achterblijvende verkopen (in 2012 zijn geen verkopen bedrijventerrein gerealiseerd, in de prognoses zijn voor 2013 en verder wel verkopen gepland) en vanwege afspraken die de gemeenten in uw regio willen maken om de plannen op elkaar af te stemmen. En: Risico's blijven groot, monitoring ontwikkelingen grondexploitaties van groot belang.

Oftewel in onze interpretatie: De opgevoerde waardes van de bedrijfsterreinen zijn veel te hoog.

Inkoopbeleid

In 2012 maakt het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid, in tegenstelling tot eerdere jaren, geen onderdeel meer uit van het normenkader en hoeven eventuele fouten of onzekerheden niet meer meegewogen te worden voor het rechtmatigheidsoordeel van de externe accountant. Bij de verbijzonderde interne controle is overigens ook dit jaar geconstateerd dat uw gemeente het eigen aanbestedingsbeleid nog niet volledig naleeft. Per 1 april 2013 is de nieuwe Aanbestedingswet in werking getreden. In deze wet zijn de normen voor aanbestedingen onder de Europese grenzen aangescherpt. Wij adviseren derhalve goed in te spelen op deze ontwikkeling en tijdig de impact hiervan te bepalen.

Wij komen hierop nog terug zodra wij een antwoord hebben ontvangen op ons WOB verzoek voor een jaaroverzicht van de inkopen en contracten.

Weerstandsvermogen

In de paragraaf Weerstandsvermogen in het jaarverslag 2012, zijn wel de in de programmabegroting 2012 geïdentificeerde risico's geëvalueerd (welke risico's zich daadwerkelijk hebben voorgedaan in 2012), maar zijn niet de actuele risico's naar de toekomst toe opgesomd. Op basis van de inhoud van deze paragraaf is daarom niet vast te stellen of de weerstandscapaciteit van uw gemeente toereikend is om de onderkende risico's op te vangen. In de programmabegroting 2013-2016 zijn de actuele risico's wél opgesomd en gekwantificeerd. De belangrijkste risico's ziet uw gemeente in de grondexploitaties en de garantstellingen aan woningcorporatie Wonion. Hieruit blijkt een totaal benodigd weerstandsvermogen - ten tijde van het opstellen van de begroting 2013-2016 - van € 9,7 miljoen. Uitgaande van deze informatie is de weerstandscapaciteit van uw gemeente toereikend om de risico's (financieel) op te vangen.

Tussen de regels door staat te lezen: Als de waarde van de woningbouwgronden en bedrijfsterreinen verder moeten worden afgeschreven (wat te verwachten is) dan wordt het weerstandsvermogen snel aangetast.

Opmerkingen, constatering en vragen (een selectie) van het CVBOIJ

Een positief resultaat?

Het college laat horen dat er een positief resultaat over 2012 is van ruim € 100.000. Dat klinkt prachtig. Maar het is zoiets als 100 euro lenen, voor 99 euro uit eten gaan en thuiskomen met de mededeling: ik heb een positief resultaat van een euro.

Dit zit achter 'het positieve resultaat':

- Er is een lening afgesloten van 15 miljoen.
- Per saldo (incl. aflossingen) is de schuld met € 5.653.918 toegenomen, iedere inwoner heeft er weer ruim € 100 schuld bij.
- Uit de balans blijkt dat de gemeente 1,6 miljoen armer is geworden.
- In het wegonderhoud is een achterstand van 3,5 miljoen.
- Buiten de gewone mee- en tegenvallers was er een meevaller van € 726.000 in de algemene uitkering van het rijk, bracht het verzamelgebouw € 395.000 op, viel het dividend nutsbedrijven € 317.457 hoger uit en waren er nog wat meer mazzeltjes.
- De 3^e tranche van de Nuon gelden is ontvangen: ruim 6 miljoen.
- De gelden die nog moeten worden geïnd (overige debiteuren) zijn opgelopen met ruim 1 miljoen tot € 2,2 miljoen.
- Van de WMO, hulp bij het huishouden is € 606.000 over gehouden. Die tonnen gaan naar de algemene middelen.

Allerlei projecten en potjes

- We vragen ons ook af hoe de monitoring van projecten en bestemming potjes is geregeld. Wie houdt de besteding in de gaten, niet alleen boekhoudkundig maar vooral inhoudelijk en op resultaat? Worden de gelden doelmatig besteed, wat is de opbrengst?
- Uit de Reserve beeldende kunst is € 50.000 gehaald. Besteed waaraan?
- Uit de reserve Cultuurcluster is een jaarlijks bedrag bestemd van € 275.000 voor een mogelijk toekomstig exploitatietekort. Is dat tekort dan aangetoond? Pas op 4 juli lag een summier jaarverslag op tafel van de DRU cultuurfabriek.
- In 2012 is € 500.000 besteed aan het aanvalsplan Achterhoek, Authentiek Anders. Hoe is dit geld besteed? Is er iets bereikt?

- De laatste drie jaar is het eigen vermogen teruggelopen van 55 naar 33 miljoen, 22 miljoen achteruit.
- De ICT projecten lopen telkens gierend uit de hand, overschrijdingen van budgets met tonnen.
- Er was in 2012 een bedrag van € 848.000 beschikbaar voor stimulering van het aanbod van goedkope woningen, daar is niets mee gebeurd, dat bedrag is nog steeds beschikbaar maar mag nu aan volkshuisvesting worden besteed.
- Conform een raadsbesluit wordt uit de algemene reserves vier jaar 750.000 euro gehaald 'ter compensatie van de gedeerde NUON dividenden'. Krijg je van NUON een enorme som voor je aandelen, haal je uit de reserves 3 miljoen omdat je geen dividend meer krijgt.

De DRU cultuurfabriek

De DRU cultuurfabriek is een stichting met een bestuur. De horeca is een aparte BV waarin de stichting financieel deelneemt. In de cijfers van de horeca hebben wij vrijwel geen inzicht meer sinds begin 2012. Bij de raadsstukken voor 4 juli zaten ook het Jaarverslag 2012 en het activiteitenverslag 2012 van de DRU cultuurfabriek. Ook weer een stukken die meer vragen oproepen dan inzicht geven. Enkele opmerkingen en vragen:

- In 2011 heeft het college de raad toegezegd ieder kwartaal de cijfers van de DRU cultuurfabriek, inclusief de Horeca te publiceren. Die belofte is het college niet nagekomen, de raad heeft het college niet aan die belofte gehouden. Alleen over het eerste kwartaal 2012 is er een verslag gepubliceerd, een verlies van € 55.000. Daarna stilte. Ook via de WOB verzoeken kreeg het CVBOIJ geen verdere cijfers te zien over 2012, ook niet over het eerste kwartaal van 2013.
- De horeca had in het eerste kwartaal van 2012 nog een tekort van 55.000 euro. Nu wordt er een positief jaarresultaat gepresenteerd van € 59.048. In de laatste drie kwartalen van 2012 is er dus een winst behaald van € 114.000. Dat is fantastisch, daar zal iedere horecaondernemer jaloers op zijn. Is die winst structureel? Is er sprake van eenmalige meevallers of boekhoudkundige verschuivingen, tussen stichting en BV?
- De winst van de B.V. Horecaexploitatie DRU Cultuurfabriek kan niet aan de stichting worden uitbetaald: *Op grond van de solvabiliteitstoets is de deelneming thans niet in staat om dividend uit te keren.* Die winst blijft daarmee in de horeca zitten en is voor de stichting dus een vordering die nog ooit moet worden geïnd. Risicovol 'Eigen Vermogen' dus.
- De loonkosten van de Stichting, incl. sociale en pensioenlasten, zijn 18% gestegen. Het saldo van de omzet (kaartjesopbrengst minus gages) is vrijwel gelijk gebleven.
- Vanaf 1 januari 2012 heeft de gemeente de huur van de DRU cultuurfabriek, het Portiersgebouw, verlaagd met € 144.500 tot € 340.000. Logisch dat het jaarresultaat dan beter wordt. Is dat geen subsidie?
- De huur voor de zaal voor de raadsvergaderingen en -rotondes is inmiddels verhoogd van € 100.000 naar € 135.000. De stichting betaalt dus voor het hele gebouw een huur van € 340.00 en krijgt voor pakweg 40 vergaderingen € 135.000 (= 40%) terug. Iedere vergadering kost alleen aan huur al € 3375. Exclusief allerlei consumpties. De raadszaal in het gemeentehuis staat leeg.
- In totaal hebben 37.811 bezoekers een culturele activiteit in de DRU cultuurfabriek bezocht. Delen we de subsidie van € 1.072.702 door dat aantal dan is iedere bezoeker gesubsidieerd met € 28,37.
- De bezettingsgraad is 48%. Dat is erg laag, dat zou minstens 60% moeten zijn.
- Langs verschillende wegen gaat er gemeenschapsgeld naar de Cultuurfabriek (alleen het portiersgebouw). Directe subsidie 1,1 miljoen, huur van de grote zaal 1,3 ton, huursubsidie voor verenigingen en gebruikersgroepen die de huur anders niet kunnen betalen ruim 4 ton, in totaal ongeveer € 1.600.000. De overige opbrengsten schatten we op grond van deze stukken (details ontbreken erin) op ongeveer € 200.000. Waarmee de Cultuurfabriek structureel zeer verliesgevend is.

Het bestuur van de stichting Cultuurfabriek heeft altijd geweigerd om contact te hebben met het CVBOIJ, sloeg uitnodigingen af en wilde nooit een gesprek waarin het CVBOIJ dat bestuur ruim de gelegenheid had gegeven om inhoudelijk zaken uiteen te zetten. En dit is wat het bestuur nu publiceert in het activiteitenverslag:

Algemeen

Het kalenderjaar 2012 heeft in het teken gestaan van het ontwikkelen van nieuwe (culturele) projecten, o.a. met het amateurveld en (semi-) professionele kunstenaars uit de gemeente Oude IJsselstreek. Daarnaast is er veel aandacht geweest voor het uitvoeren van de in het herstelplan gestelde doelen en voor het kenteren van de negatieve berichtgeving rondom de DRU Cultuurfabriek.

In 2011 is er in de media en door bepaalde externe partijen veelvuldig en op een negatieve manier aandacht geschonken aan de ontwikkeling van de DRU Cultuurfabriek. Het personeel evenals de bedrijfsvoering van de DRU Cultuurfabriek heeft hier veel hinder van ondervonden en ook op bezoekende gasten heeft deze aandacht een negatieve uitwerking gehad.

In januari is derhalve het startschot gegeven voor een campagne om de kwaliteiten en successen van de DRU Cultuurfabriek te vieren en tegenwicht te bieden tegen de beladen, negatieve berichtgeving. Er zijn extra bijeenkomsten georganiseerd voor en met het personeel, de media is veelvuldig en op een positieve manier geïnformeerd over de behaalde successen en de stakeholders zijn middels speciale nieuwsbrieven geïnformeerd over het reilen en zeilen van de stichting. Dit heeft er geleidelijk aan toe geleid dat de positieve reacties over de DRU Cultuurfabriek de overhand hebben gekregen. Als gevolg hiervan heeft de organisatie zich meer dan voorheen kunnen richten op de reguliere bedrijfsvoering, het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden en het ontwikkelen van nieuwe concepten en producten.

De conclusie laten we aan u over. Wij blijven vóór het bewaren van industrieel erfgoed, maar wij blijven ook van mening dat de schaal waarop het nu gebeurt veel te groot, megalomaan en onverantwoord is, dat er in het DRU complex veel te veel euro's zijn gestopt en nog worden gestopt, dat die tientallen miljoenen beter besteed hadden kunnen worden en dat de kosten van de exploitatie als een molensteen blijven hangen om de nek van de inwoners van de gemeente Oude IJsselstreek.